

A TENGERRPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, kedd 1909. május 4.

98. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
"Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az Adria közgyűlése.

Legnagyobb tengerhajózási társaságunk az Adria Magy. Kir. Tengerhajózási R. T. a napokban tartotta meg Budapesten Lánzy Leó főrendiházi tag elnöklésével ezidei rendes évi közgyűlését.

A közgyűlés iránt nemcsak a részvényesek között, hanem a közgazdasági körökben általában is igen élénk érdeklődés nyilvánult, amit a tengerhajózás terén a múlt évben uralkodott nagy válság tett indokolttá.

A múlt év tudvalevően igen kedvezőtlen volt a hajózáásra, úgy hogy a magyar társaságok közül egyedül az Ungaro-Croata tudott csak tíz százalék osztlékot fizetni.

Hogy az Adria ebben nem követi versenytársát, annak oka egyrészt a társaság ismeretes óvatos pénzügyi politikájában, másrészt pedig a délolaszországi katasztrófában keresendő, mely az Adriának nagyobb károkat okozott.

Ezzel szemben a rendes járatokat fenntartó osztrák hajóstársaságok közül a Lloyd, 2,5 százalékot, a Rapuzza 6 százalékot, a Navigazione Libera Triestina 4 százalékot, a Luzzino társaság 5 százalékot, míg a szabadhajózási vállalatok közül a Tripcevic és Társa hajósvállalat 10 százalék osztlékot ad.

Igen kedvezőtlen üzleteredményeket ért el azonban a Magyar-Horvát szabadhajózási r.t., mely a napokban tartott közgyűlésén elhatározta, hogy részvényei értékét 1000 koronáról 500 koronára lebélyegzi, hogy némileg talpra állítsa üzemet. Ugyancsak rosszul záródott az Orient magyar tengerhajózási r.-t. mérlege is, amennyiben ez a társaság sem ad osztlékot részvényeseinek.

A legrosszabb üzletet az Austro-Americana triestini hajóstársaság csinálta, amelynek mérlege 400.000 korona veszteséggel záródott.

Mint ez adatok bizonyítják, az Adria mérlege az adott nehéz viszonyok mellett elsőrangú nyújtott, mert az igazgatóság által elé terjesztett évi jelentés szerint az 1908 üzletév mérlege 922.374,25 K. tiszta nyereséggel záródik, ami az adott helyzetben figyelemre méltó eredmény, noha 434.285,69 koronával kedvezőtlenebb, mint az előző évé. A csökkenés okát az igazgatóság a következőkben adja elő:

„A kereskedelmi tengerészet hosszú idők óta nem él át a lefolyt évekhez hasonlítható válságos viszonyokat. Az északamerikai nagy ipari és pénzügyi depresszió az egész világra kiterjesztette hatását és ez első sornán a hajózási forgalomban, a rakományok csekélységében, sőt hiányában s a fuvardíjak eddig példátlan olcsóságában vált érezhetővé, úgy, hogy számos vállalat hoz hasonlóan, a nyári hónapokban mi is kénytelenek voltunk öt gőzöstünket leszerelve tartani, mert az akkori fuvardíjak még a járatok költségeire sem nyújtottak volna fedezetet. A nemzetközi hajózási üzletnek ezen

általános krízisén kívül nekünk még a viszonyaink külön nehézségeivel is kemény küzdelmet kellett folytatnunk. Gazdasági életünk összes tényezői közt évek óta tengerhajózásonk érzi leginkább a kor igényeinek megfelelő reformok szükségét, annál is inkább, mert a benünket legközelebről érdeklő osztrák és olasz hajózás a legerőteljesebb állami akció által anyagilag is gazdagon támogatva, minden igyekezetével terjeszkedésre törekszik és ezzel a mi pozíciónkat is nem csekély mérvben veszélyezteti.

Ezen általános krízis mellett még különösen megnehezítette a társaság helyzetét az is, hogy a tengerhajózásonkra már égetően sürgős reformok még mindig nem jutottak a megvalósulás stádiumába. Az „Adria“ új hajók építése és új vonalak berendezése körüli programjának megvalósításához nem foghat hozzá addig, míg az államhoz való szerződéses viszonya hosszabb időtartamra szabályozva nem lesz. A törvényhozásnak ugyanis a jövő év végéig jogában áll az Adria-szerződést újabb tíz évre egyoldalú nyilatkozattal változtatlanul meghosszabbítani, másrészt a kereskedelmi minisztériumban a szolgálat kiterjesztése és ehhez képest a szerződésnek megfelelő módosítása iránt vannak tárgyalások folyamatban és így az „Adria“ csak akkor vállalkozhatik nagyobb méretű reformokra, ha e két eshetőség egyike már bekövetkezik, mert az új beruházások amortizálására a társaságnak megfelelő időtartamra van szüksége.

Hogy e súlyos viszonyok s az egyre növekvő üzemköltségek mellett a fent kimutatott eredmény is el volt érhető, ezt a társaság kipróbált ellentálló képességének, bevált szervezetének és consolidált pénzügyi helyzetének köszönheti.

Az összforgalomból
1908-ban 1907-ben
a kivitelre esik 273.394 t. 289.569 t.
a behozatalra 74.831 „ 127.853 „
a közbeeső kikötők forgalmára 585.245 „ 513.759 „
e szerint az előző évhez képest a kivitel 16.175 tonnával, a behozatal pedig 53.022 tonnával csökkent, míg a közbeeső kikötők egymás közötti forgalma 71.846 tonnával emelkedett, ami annak bizonyosságául szolgál, hogy a magyar kikötő kellő forgalmának hiányában, külföldön kellett a társaságnak hajói számára rakományokat keresnie.

A behozatalban leginkább csökkent a kőszénimport: 46.232 tonnával, továbbá a vasárak (-2.254 t.), árpa (-2.192 t.), donga (-4.319 t.), főleg pedig a liszt (-18.620 t.), mutatnak visszaesést, míg a cukor (több 10.904 t.), bab (több 7.611 t.), ásványolaj (több 2.763 t.), ásványvíz (több 552 t.), forgalma emelkedett.

Különösen elszomorító tünet a lisztkivitelnek az őrlési forgalom megszűnése óta ész-

lelhető hanyatlása s ha ezen, nemrég is még oly virágzó iparágunk kedvezőbb viszonyok közé nem kerül, attól kell tartanunk, hogy a nemzetközi forgalomban a magyar lisztkivitelnek előbb-utóbb már csak az emléke fog megmaradni.

A messinai földrengés az „Adriát“ közvetlenül is igen súlyosan érintette, amennyiben több alkalmazottja életét vesztette és a társaság üzlethelyisége is teljesen elpusztult. A végzetes reggelen a „Buda II.“ és „Zrinyi“ gőzösök voltak a szicíliai vizeken, az „Andrássy“, „Matlekovits“ és „Nagy Lajos“ pedig a messinai kikötőben horgonyoztak s e hajók nyújtották a menekülőknél és sebesülteknek az első segélyt s a magyar hajók egész személyzete fáradhatatlan önfeláldozással vett részt a mentési munkálatokban.

Az „Adria“ által képviselt Cunard társaság magyar-amerikai vonalát illetően a társaság ez évben is arra törekedett, hogy a fiúmeu-nyorki rendszeres és közvetlen összeköttetés előnyeit kereskedelmünk minél nagyobb mértékben használja ki. Ez a törekvés eredményel is járt, mert a kivitel e vonalon az előző évi 7.917 tonnáról már 22.960 tonnára emelkedett. A kivándorlók száma az előző évi 45.564-ről 14.187-re szállt alá, míg az Amerikából Fiumén át hazatértek száma örövendően gyarapodott.

Az 1908. üzletév mérlege szerint az 1907. évről új számlára áthozott 57.297,45 K hozzászámítása után összesen 979.671,70 K állott a közgyűlés rendelkezésére, amelynek hovatordítása tekintetében a következőket határozták el: A lefolyt évi tiszta nyereségből, vagyis 922.374,25 K-ból az alaptőke 5 százalékos kamatoztatására fordítanak 500.000 K-t, a fennmaradó 422.374,25 K 5 százaléka, 21.118,71 K a tartalékalaphoz csatolják. Az így fennmaradó 401.255,54 K-ból 10 százalék, azaz 40.125,55 K az igazgatóság jutalékát képezi, míg 40.000 K a tisztviselők közt osztatik szét jutalék gyanánt. A fennmaradó 321.129,99 K-hoz hozzáadva az előző évről új számlára áthozott 57.297,45 K-t, még 378.427,44 K áll a közgyűlés rendelkezésére, melyből 300.000 felülosztalékul fizettetik ki úgy, hogy a fenti 500.000 K-val együtt az 1909. évi 8. számú részvényesjelvényt 16 koronával fogják a társulat fiúmei, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti, a K. K. Priv. Österr. Laenderbank és a Wiener Bankverein bécsi főpénztárainál f. évi május hó 1-től kezdve beváltani, ami az alaptőke 8 százalékos kamatoztatásának felel meg. A még fennmaradó részből rendkívüli dotáció gyanánt 23.696,49 K a tartalékalaphoz csatolják, amely ezáltal 3.750.000 K-ra emelkedik, új számlára pedig 54.730,95 K vitétik át.

A felmentvények megadása után a felügyelőbizottság tagjaivá Hevessy Lajos, Goldberger Gyula, Kilényi Béla és Ullmann Emil újra megválasztották s ezzel a közgyűlés véget ért.

A rappresentanza ülése.

A városi képviselőtestület pénteken este a podesztia elnöklésével ülést tartott.

Az ülés megnyitása után Vio podesztia közli, hogy a kereskedelemügyi miniszter némi változtatással elfogadta az új városi fürdőre vonatkozó tervezetet. Az ügyet egy következő ülés napirendjére tűzik.

Bejeleni, hogy a kormányzótól egy átiratot kapott, mely szerint május 11-én a tengerészeti hatóságnál értekezlet lesz, melyen a fiume—buccarii második vasúti vágány megépítésére vonatkozó tervezet kerül megvitatás alá.

Megemlíti, hogy az ügyet fontosságánál fogva áttette a műszaki bizottsághoz, azonkívül az állandó bizottság is tárgyalni fogja, a mely után konkrét javaslatokat fog tenni a képviselő testületnek.

Végül bejeleni, hogy a városi kórház választmányától átirat érkezett, melyben kéri, hogy a kórház tisztviselőinek is adjanak drágasági pótlékot, amit a képviselőtestület engedélyez.

Superina kéri, hogy miért nem adnak a műszaki hivatal tisztviselőinek is drágasági pótlékot, mire a podesztia azt válaszolja, hogy ez különálló kérdés.

Superina azután indítványozza, hogy az alközségek számvivőinek ellenőrzésére vonatkozó szabályzatot módosítsák.

A podesztia azt válaszolja, hogy ez ügyben más ülésen tegyen indítványt.

Azután a városi tanács újjászervezésére és a városi alkalmazottak fizetésrendezésére alakult bizottságokba dr. Jechelt kiküldik tagnak.

Desepi előadó felolvassa az állandó bizottság ügyiratát, mely egy felső belvederci teleknek utcaszabályozás végett való megvételeiről szól. A városi tanács indítványozza, hogy a telekért a város 30.000 koronát fizessen.

Élénk vita indul meg, mely után elfogadják Smoquina indítványát, hogy küldjenek ki egy bizottságot, mely tanulmányozza szükséges-e az illető utcaszabályozás?

Az általános ipartestületnek a városi cimer használatáért vonatkozó kérelme kerül most tárgyalásra.

Pozder és Foretich indítványára elhatározzák, hogy megkérdézik az ipartestületet, hogy kizárólag olasz-e a hivatalos nyelve.

A válasz beérkeztéig a kérelmet függőben hagyják.

A nyilvános ülés napirendjének letárgyalása után a zárt ülés következett, amelyen a rendőrségnél megüresedett állások betöltésével foglalkoztak. Előadó Bellen volt, aki betérjesztette a jelölőbizottság jelentését, amelynek alapján Ormai Simon rendőralparancsnokot rendőrtisztnek, Pellis Henrik tisztviselőt pedig hivatali segédigazgatónak választották meg. Majd áttértek a rendőrfőkapitányi állás betöltésére, melynél szokatlanul hosszú vita keletkezett. Bellen a jelölőbizottság nevében közölte, hogy a Dolzani Attilio rendőrfőkapitány nyugalomba vonulásával megüresedett rendőrfőkapitányi állásra két pályázati kérvény érkezett. Az egyik pályázó azonban, a legutóbbi hetek eseményeire való tekintettel, pályázati kérvényét visszavonta s így az egyedüli jelölt Derencin Xavér, a jelenlegi rendőrfőkapitány helyettes lett. A megindult vitában többek között Zanella, Grossich dr., Baccich Iclio, Lenaz dr., Steinacker és mások vettek részt s a majdnem négy órás vita után huszonhét szavazattal elfogadták Grossich dr. indítványát, amely szerint Derencin Xavér rendőrfőkapitány helyettes megválasztották rendőrfőkapitánynak két évi próbaszolgálatra s olyan feltétellel, hogy amennyiben Derencin nem felel meg hivatali kötelességének, a rappresentanza őt bármikor elmozdíthatja helyéről. Ha azonban a két évi

próbaszolgálat alatt semmi kifogás sem merül fel ellene, úgy állásában megerősítik. Ezzel az ülés éjféli felé véget ért. A választás ideje alatt a Piazza del Municipion kisebb érdeklődő tömeg verődött össze, amelynek tagjai közül néhányan a podesztát éljenzették, mások le a kamorrával kiáltással tüntettek. Rendzavarás azonban nem történt.

*

Munkatársunk ma beszélgetést folytatott Derencin Xavér rendőrfőkapitánnyal, aki elmondta, hogy a választásról hivatalos tudomása még nincs. Ha azonban a hivatalos értesítés is megemlítené, hogy a két évi próbaszolgálati időn belül állásától elmozdítható, úgy alig lesz abban a helyzetben, hogy a választást elfogadhasssa. Nincs kizárva az sem, hogy ezen esetben a város szolgálatából eltávozna.

UJDONSÁGOK.

— **Május elseje.** A szociáldemokraták ez évben is megünnepelték május elsejét. Már reggel 7 óra tájban kezdett a munkásság a Giardino Pubbico előtt gyülekezni. A menet a város főbb utcáin és a Corsón valamint a Via Governon keresztülhaladva, a Fenicse színházhoz vonult át, közben szociálista dalokat énekelve. A színházban tartott gyűlésen Stenico méltatta a nap jelentőségét.

Beszéltek még Ormos magyarul, Ambrozics horvátul és Freund németül. Ezután elhatározták, hogy a budapesti, zágrábi és trieszti központi bizottságokhoz táviratot intéznek.

Délután a Giardino Pubbicoiban sikerült néppünnepet rendeztek.

— **Eljegyzés.** Fischhof Salamon helybeli bórkereskedő eljegyezte Waldmann Margitot, Waldmann N. gőzmosodatulajdonos leányát.

— **Változás a velencei vonalon.** Megírtuk, hogy a Magyar-horvát hajóstársaság „Salona” gőzöse, amely a velencei vonalon közlekedik, Rovigno magasságában összeütközött a „Santa Croce” olasz vitorlással s baloldali fedélzetén jelentékeny sérülést szenvedett. Minthogy a gőzös néhány vaslemeze is behorpadt, javításra a Danubius hajógyárba vitték, ahol kijavítása hosszabb időt vesz igénybe. A társaság ideiglenesen a cattarói vonal „Gödöllő” gőzöst küldte a velencei vonalra, a cattarói viszonylatban pedig úgy intézkedett, hogy a „Gödöllő” helyett a „Hungaria” közlekedjék. A társaság azonban később meggyőződött, hogy a közel tízenöt éves és óránként csak tízenként tengeri mérföld sebességgel haladó „Hungaria” gőzös nem tudja a tízenöt tengeri mérföld óránkénti sebességgel közlekedő „Gödöllő”-t helyettesíteni. Megtörtént ugyanis, hogy a „Hungaria” nem tudta a cattarói szolgálatot ellátni s csak Gravosáig jutott el, ahonnan, jóllehet utjának jórészt nem tepte meg, nagyobb késéssel érkezett Fiuméba. Arra is gondolt az igazgatóság, hogy az osztrák Lloyd, amely amugy is nagy konkurenciát csinál a társaságnak, esetleg felhasználja az ideiglenes változást s azért elhatározta, hogy a „Gödöllő”-t ismét a cattarói vonalra küldi, a „Salona”-t pedig a „Hungaria”-val helyettesíti. A változást bejelentette a tengerészeti hatóságnak is, amely azonban nem engedte meg, hogy a „Hungaria” a velencei vonalon közlekedjék, mert a régi szerkezetű hajót nem tartotta alkalmasnak és elég erősnek az adriai tenger átjelésére. A tengerészeti hatóság tilalma folytán az igazgatóság, minthogy más hajó nem állott rendelkezésére, csökkentette a velencei járatok számát oly módon, hogy a „Salona” kijavításáig Fiuméből hétfőn, szerdán és pénteken induló velencei járatokat beszüntette. A változás már ma életbe is lépett, mert a „Gödöllő” délelőtt Cattaróba indult.

— **A szákkölcsönző rt. tőkefelemelése.** A rövid idővel ezelőtti megalakult szákkölcsönző részvénytársaság tegnap ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a százezer koronás részvénytőkét százötvenezer koronára felemelik. Elhatározták továbbá, hogy a szükséges aláírási lapokat a fiumei népbanknál helyezik el, ahol a már eddig belépett tagok május hatodikától

huszadikáig jegyezhetnek részvényeket. Az aláíráskor a névérték husz százalékát kell lefizetni. Május huszadikától harmincadikáig nem tagok is jegyezhetnek részvényeket.

— **Elítélt színházi tüntető.** Mestek Jánost, aki a múlt hónapban a Teatro Comunaleban rendezett tüntetésnél fogatosított rendőri intézkedéseknek ellenszegült, ma a törvényszék Szegő Gyula dr. ügyvéd védelme után két heti fogházbüntetésre ítélte. A büntetést Mestek a vizsgálati fogsággal kitöltötte s így szabadlábra helyezték.

— **Megbüntetett orgazda.** Brajac Giovannát, Del Bono, a kereskedelmi bank sikasztójának barátját az ügyészség orgazdasággal vádolta. Ma volt ügyében a törvényszék a tárgyalás, amelyen Szegő Gyula dr. ügyvéd védelme után egy hónapi és tíz napi fogházra ítéltek. Büntetését azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek minősítették s szabadlábra helyezték.

— **Leégett fabódé.** Szombaton a késő esti órákban kigyulladt Lenaz Pasqualenak a Toretanál levő fabódéja, amelyben rendszerint 12 halász szokott aludni. A tűzhöz kivonult tűzoltók azonban nem tudták a tüzet lokalizálni, mert a fabarak teljesen leégett. Lenaz Pasquale a károsult tulajdonos a tűznél megjelent inspekciós rendőrtisznek elmondta, hogy a tűz csak bosszu műve lehet s különösen Zar Vince halászra gyanakszik, aki többször fenyegetőzött, hogy elbocsátását megbosszulja. A rendőrség a gyanu alapján Zar Vincét letartóztatta, aki a terhére rótt cselekményt tagadja. A vizsgálatot folytatják. A kár mintegy ezer korona.

— **Nagy kocsimegrendelés a Máv. részére.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter engedélye alapján a M. kir. államasutak kocsiparkjának szaporítása céljából a hazai kocsigyáraknál újabb 573 személykocsit, 215 kalauzkocsit és 2000 teherkocsit rendeltek meg. A megrendelt kocsik összértéke kerek összegben 35 millió koronát tesz ki. A szállítási határidőket akként állapították meg, hogy a teherkocsikból 1175 drbot 1909 szeptember 1-ig, a fenmaradó 825 drbot pedig az évi december 31-ig kell beszállítani. A személy- és kalauzkocsikból 288 drb személykocsi és 80 drb kalauzkocsi 1910. február 28-ig, 270 személykocsi és 105 kalauzkocsi 1910. évi december 31-ig, továbbá a fenmaradó 15 személykocsi és 30 kalauzkocsi 1911. május 1-ig lesz beszállítandó.

— **Elítélt merénylő.** Anna kidején megírtuk, hogy Bolé Fanny merényletet követett el Mattasich banktisztviselő ellen, akit súlyosan megsebesített, mert Mattasich, akihez bizalmas viszony fűzte, megszakította az ismeretséget. A mai törvényszéki tárgyaláson Bolé két hónapi fogházra ítélték súlyos testi sértés vétségéért.

SZÍNHÁZ.

Pénteken este újdonságot mutatott be a Fenicseben Balla Kálmán színtársulata. Gavault és Chavay „Josette kisasszony a feleségem” című vígjátéka került színre, mely alkalommal Balla Kálmán először mutatkozott be mint szereplő az idén a közönségnek. A darab maga igazi francia vígjáték, tele sziporkázó szellemességgel. Cselekménye elejétől végig elmesél mulattató. Balla játéka általánosan tetszett. Neki való André szerepe. Igazi bonvivant volt, egy világi biztos fellépésével játszott, aki szíves melegséget is tudta velünk megéreztetni. Alakítása — leszámítva némely egyforma, egyenlő gesztust — igen jó volt és nem vitatható el tőle, hogy jó színész.

A címszerepet Szentgyörgyi Márta kreálta sok bájjal, érzéssel és oly nemes ambícióval, melyért e fiatal tehetséges művésznő igaz dicsőretet érdemel. Szentgyörgyi Márta azok közé tartozik, akiknek természete, hogy természetesen játszanak. Josette alakítására szinte

rátermet. Az ő naivsága, a pajkos jó kedve és nem utolsó helyen érzélt melegsége, valamint alakításának többi apró nüansza mind természetesen tünik és az ember azzal a jóleső érzéssel szemléli a szeretetreméltó művésznőt a színpadon, amit csak egy művészi, mert igazán élethű leány-alakítás bennünk ébreszthet. A közönség sok őszinte tapsal adózott Szentgyörgyi Mártának elismerése jeléül, a III. felvonás végén pedig hatszor hívták a lámpák elé Ballával együtt, aki méltó partnere volt. — Lajthay sikerült alakítást mutatott be egy züllőncz, vén lump szerepében, a közönség jól mulatott szánalmas blazirtságán. Legjobb tehetségükkel még Takács Mariska, Zöldi Elza és Rogoz járultak az est sikeréhez, kisebb szerepekben Farkas, Uti Gizella, Heltai, B. Horváth Irma, Bérczi, Szécsi, Turányi és a kisebbik Dorman lány voltak még jók. Cseh Ivántól többet vártunk, szerepét teljesen elejtette.

A színház majdnem egészen megtelt.

Szombaton este E. Heyermanns „A Remény” című halásztragédiája került második színre a drámai előadások szokott gyér látogatottsága mellett.

A szereplők mindegyike igyekezett és mindegyikről csak jót mondhatunk. A főszereplők Takács Mariska, Szakács és Uti Gizella igazi művészi alakítást produkáltak, nemkülönben Farkas is, aki a gazdag hajótulajdonos lelketlenségét és zsarnokoskodását megkapó bravúrral játszotta meg. Sok tapsot kaptak. — Külön ki kell emelnünk Bérczi alakítását, aki oly élethűen, művészi tudással mutatott be egy agg menedékházi alakot. — Heltai, e tehetséges szimpatikus művész nem kevésbé nagy sikerrel alakította az öreg, részeges Simont. — Lajthay is jól állta meg helyét; megrázó volt az ő halálfelelme, megsejtése közeli kimulásának és vad jajdulása, amit az életöszlön fakaszt az ifjú ember lelkéből. — A többiek is, Havassi Szidi, Szentgyörgyi Márta, Dorman Böske és Szécsi legjobb tehetségükkel járultak az est sikeréhez. — A rendezés meglehetősen kezdettleges volt.

Vasárnap délután félhelyárakkal Szigeti József „Viola az alföldi haramia” című népszínműve került színre igen jó szereposztásban. A szereplők mindegyikét, különösen Szakácsot, Zöldi Elzát, Szentgyörgyi Mártát, Uti Gizellát, Rogozt, Bércit, Heltait és Cseh Ivánt sokat tapsolták.

Este Révész Ferenc „Berger Zsigá”-ja volt műsoron. A közönség jól mulatott és sok tapsal adózott a szereplőknek kitünő mókáikért. Bérczi és Heltai alakításai különösen tetszettek, főleg Heltaié, aki azonfelül ügyes kabaré rendezőnek is bizonyult. Cseh Iván is jó volt, bár sokszor túlzottak voltak a groteszk mozdulatai. A kabarén Szentgyörgyi Lenke is részt vett és előadásával nagy hatást ért el. Szentgyörgyi Márta és B. Horváth Irma tánc-kettőse is rendkívül tetszett, sőt meg is ismételtették.

Távirat ◀ Telefon.

Polonyi beszámolója.

BUDAPEST, máj. 3. Polonyi Géza országgyűlési képviselő a belvárosi Saskörben beszámoló beszédet mondott, amelyen kijelentette, hogy a helyzetből való kibontakozás kulcsa Wekerle miniszterelnök kezében van és ő az egyetlen politikus, aki a válságot megoldhatja oly módon, hogy a függetlenségi párt élére áll. Hangsúlyozta, hogy a hatvanhetesek a függetlenségi pártot az önálló magyar jegybank felállításáért folytatott küzdelemben cserbenhagyták. Szükségesnek tartja, hogy a hatvanheteseket a kormányzásból kizorítsák.

Horvát képviselők Budapesten.

ZÁGRÁB, máj. 3. A horvát tartománygyűlés magyar parlamenti delegáltjai ma Budapestre utaztak, hogy a kormányválság ügyében tanúsítandó egységes magatartásukról határozzanak.

A pozsonyi népgyűlés.

POZSONY, máj. 3. A pozsonyi második kerületi függetlenségi párt népgyűlést tartott,

amelyen Barthal György dr. függetlenségi párti képviselőjelölt elmondotta programbeszédét. Kijelentette, hogy mindenben Kossuth Ferencet követi. Megválasztása bizonyos.

Vasuti összeütközés.

GYERGYÓSZENTMIKLÓS, máj. 3. Ma reggel két tehervonat Gyergyószentmiklós és Déda állomások között összeütközött. Az összeütközés oly erős volt, hogy nyolc kocsi teljesen összetört, öt vasutas pedig súlyosan megsebesült.

Monstre pör a Fidibusz miatt.

BUDAPEST, máj. 3. Ma volt a járásbíró-ságon a háromszázötven dohányárus ellen indított per tárgyalása, akik ellen az ügyészség pert indított, mert a Fidibusz című elclapot az elkobzás után árusították. A bíróság azonban megszüntette az eljárást, mivel eljárásukat nem találták törvénybeütközőnek.

Öngyilkos kereskedő.

BUDAPEST, máj. 3. Auer György tekintélyes szegedi kereskedő ma délelőtt a nyugoti pályauovarón az érkező bécsi gyorsvonat elé vetette magát, amely teljesen szétroncsolta. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Felfüggesztett rendőrkapitány.

ESZTERGOM, máj. 3. A belügyminiszter Unger Hugó esztergomi rendőrkapitányt ma táviratilag felfüggesztette állásától.

Szélvihar Amerikában.

NEW-YORK, máj. 3. Atlanta államban tegnap óriási szélvihar dühöngött. A viharban kétszáz ember az életét veszítette, négyszáz pedig megsebesült.

Sikkasztó ügyvéd.

ARAD, május 3. Szele József aradi volt tekintélyes ügyvéd, aki nagy csalásokat elkövetett és megszökött, Aradra érkezett. Lakását azonban nem meri elhagyni, mert inzulástól fél.

Az új szultán proklamációja.

KONSTANTINÁPOLY, máj. 3. Az új szultán tegnap proklamációt bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy Abdul Hamidnak detronizálása után a trónt elfoglalja s az alkotmányt tekinti vezérelvül. Számít a parlament és a nép támogatására és kiváló fontosságot tulajdonít a hatalmak jóindulatának.

Nagy butorraktár

Marco della Motta utóda

MAYERHOFER LIPÓT

Fiume, Kossuth Lajos utca 12.

Elsőrennű gyárakból való diszbutorok; vasból és rézből is. Kárpitos és asztalos munkákra rendelések elfogadhatnak olcsó áron.

Telefon 443. sz.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle teavaj

kizárólagos elárúsítása.

mindenkor frissen.

Tej, tejföl, turó és vaj és Tiszta akácmező nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Házi turó kgonként 48 fillérért.

Értesítés!

Azon céltól indítatva, hogy fiumei és susáki vevőközönségünket az eddiginél is gyorsabban és figyelmesebben szolgálhassuk ki, nem riadtunk vissza az idén sem azon áldozattól, hogy

Fiumében, Via Gisella 4. sz. alatt

külön városi raktárt szervezzünk, mely azonban továbbra is a mi vezetésünk és kezelésünk alatt marad.

A telep május 3-án kezd meg működését s onnan történnek majd ugy a hordó-, mint a palacksőr, valamint jég és szénsav szállítások helybeli és susáki t. vevőink részére.

Eme városi osztályunkat

400 szám alatt

külön telefonállomással szereltettük fel és kérjük, hogy becses rendeléseit ezentul városi raktárunknak sziveskedjék feladni.

Kőbányai Polgári Serfőző R.-T.
KIVITELI TELEP FIUMÉBAN.

Ujszülött gyermekek részére

az összes hygienikus cikkeket rektáron tartom és pedig: Pelenkanadrág, flanelin alátétek, baby ingecskék, has- és köldökkötők, szoptatos dajkának való mellény, gyermekágy-kötők, fásli stb. Mindezen cikkeket hygienikus Tetrá-szövetből készütek, a mely a nedvességet rögtön beszívja és a testét ilyformán mindig szárazon tartja.

VUJA M. Via Adamich.

Tisztelettel értesítem, a n. é. közönséget, hogy e hó 15-én áthelyeztem

monogramm-himző,

gép-harisnyakötő

plüsszirozó és guvrirozó üzletemet az Andrassy u. 24. sz. alól a Via Adamich 1. sz. alá (Európa szálló). Minél számosabb rendelést kérve, melyeknek kiválóan szép kiviteléért kezeskedem vagyok kiváló tisztelettel WEISZ T.

FILIPPOVICH EDE

Uri és női fodrász terme

Fiume, Deák-korzó 30. szám

külön női teremmel, hol fejmosás vilányos készülékkel, hajfestés, manicure, pedicure és mindennemű haj- és fésülési munka kifogástalan jó és gyors kivitelben végeztek.

Előkelő uri fodrász terem.

Nagyobb

gőz vagy benzin-csolnakot

vagy kisebb **propellert** keresek meg-

vételre. Kraszner gépgyár Budapest 56.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Romana Jone olasz énekesnő,
Clyo Mitzi magyar szubrett,
Kövary Louis kómikus,
Herisette Lydie horvát szubrett,
Reichsberg Fritzi szubrett,
Trio russo Saratoff ének és táncz,
Jaulusz Matras groteszk kómikus,
Relly Berté tiroli és bécsi excentrique,

Esténként fényes bohózat.

Karmester: Virdilio Virgili

Rendező: Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Uj műsor.

Belépti díj 1 kor.

Verseny nélküli üzlet,

melynek csak készpénz bevételei vannak és igen csekély üzleti költséggel dolgozik -- egyedülálló hölgynek is alkalmas -- elköltözés miatt **azonnal olcsón eladó.**

Szükséges tőke 5000 korona. Közelebbit e lap kiadóhivatalában.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleink.
A járadékadót a bank önmaga viseli.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
Telefon 226.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vicolo dell Ospedaale Cas Wurzer I. em.

Lido-Velence Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, újonnan épített szálló gyönyörű, csendes fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére. Nagy előcsarnok terrasszok, villanyvilágítás, lift, központi fűtés, dohányzó, biliárd, olvasó- és hölgyterem. Külön lakásrészek fürdővel és toilette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pizeni és müncheni sör.

Üzletmegnyitás.

Fiume és környékének n. é. közönségét tisztelettel értesítjük, hogy **fűszer- csemege- és gyarmatáru** üzletünket megnyitottuk.

Különös gondot fordítottunk, úgy az angol és francia csemege-különlegességekre, mint bécsi, karlsbadi és velencei kávékeverékeinkre, melyeket 5 kilós postacsomagokban küldünk szét jutányos áron.

Pontos és jó kiszolgálás

magyar, olasz, horvát és német nyelven.

Törekvésünk, hogy olcsó árak mellett, kitűnő minőségű cikkekkel a n. é. közönséget minden tekintetben kielégítsük.

A mélyen tisztelt nagyközönség szives pártfogását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Omcikus és Sajkovich

Piazza Elisabetta és Via Ciotta sarkán.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Corsia Deákon a pályaudvarral szemben levő

Newyork kávéházat

átvettem. Jó magyar üvegborokkal, naponta frissen csapolt sörrel és kifogástalan kávéházi italokkal szolgálom minden időben. Éjjeli 2 óráig nyitva. **Esténként cigányzene! Figyelmes kiszolgálás!**

Tisztelettel **DÖMÖTÖR JÁNOS.**

KORONA VENDÉGLŐ

MAGYAR KONYHA.

Fiume Deák korzó 30.

Különös figyelmébe ajánlja a n. é. közönségnek kizárólag magyarosan készített főzjeit. Naponta friss pörkölt és pusztai gulyás. Rostélyos, borjinszelet, sertéssült nagy adagonként 35 kr.

Előfizetők étlap szerint s kenyérrel havi 24 frtért elfogadtnak.

Magyar borok. -- Kőbányai polgári sör. Tulajdonos: Ladányi György.

DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) **FIUMEI FŐRAKTÁRA.**

Iroda: Ürményi-tér 6. -- Telefon szám 22.
Jéggár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. -- Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 5C fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. -- Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkur friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Az „Első Fiumei Őr- és Záróintézet“

igazgatósága ezennel tisztelettel értesíti Fiume nagybecsült kereskedőit, raktártulajdonosait és iparvállalatait, hogy belügyminiszterileg jóváhagyott tevékenységét, mely a reábizott áruk és bolthelyiségek éjjeli őrzetére terjed ki

május 15-én megkezd.

Bátrak leszünk tisztviselőinket az egyes cégekhez és érdeklődőkhöz elküldeni, hogy a bérleti feltételeket előterjessék és az előfizetőkkel a megállapodást személyesen megkössék.